

Tárgytematika / Course Description

A népi hagyomány és a kultúráközvetítés

ALTKKC1081**Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** dr. Lanczendorfer Zsuzsanna**Félév / Semester:** 2017/18/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Folyamatos számonkérés**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 9/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy bemutatja a magyarság és a közép-kelet-európai népek ünnepeit, népi vallását, rítus- és hiedelemvilágát. Ismerteti a közép-kelet-európai folklór ünnepekhez kötődő műfajait. A hallgatók betekintést kapnak a magyar jeles napok, szokások, naptári ünnepek rendszerébe, és megismerhetik az emberi élet szokásait, átmeneti rítusait (keresztelő, lakodalom, halál). Bemutatja a népi vallásosságot, vallásos képzeteket, kultusz- és búcsújáró helyeket, kultusztárgyakat, valamint azok kultúráközvetítési lehetőségeit.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- Rítus és ünnep. Ünnepi viselkedés.
- Egyházi, vallási ünnepek. Szent helyek.
- Nemzeti, politikai ünnepek.
- Népi ünnepek. Népszokások kutatása.
- Jeles napok szokásai, naptári ünnepek, kiemelve szűkebb hazánkra vonatkozó kutatásokat.
- Népszokások. Az emberi élet szokásai, átmeneti rítusai (keresztelő).
- Népszokások. Az emberi élet szokásai, átmeneti rítusai (lakodalom).
- Népszokások. Az emberi élet szokásai, átmeneti rítusai (halál).
- Munkához kötődő ünnepek (pl.: szüret, kaláka, aratás).
- Társadalmi ünnepek napjainkban. Modern ünnepek. Fesztiválok.
- Szertartásos költészet és műfajai. Rítusének.
- Ünnepek szervező egyéniségei, szertartás vezetői régen és ma („szent ember”, vőfély, szertartásvezető)

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév értékelése: évközi jegy

Évközi jegy feltétele: Az előadások rendszeres látogatása. A hallgatók készítsenek (5-10 oldal) a tantárgyhoz kapcsolódó dolgozatot. A téma szabadon választható.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező és ajánlott olvasmányok:

- Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Budapest, 1977
- Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. Budapest, 1989
- Brown, Peter: A szentkultusz. Budapest, 1993
- Dömötör Tekla: Naptári ünnepek, népi színjátszás. Budapest, 1964.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások. Budapest, 1983
- Helmuth von Glasenapp: Az öt világvallás. Budapest, 1987
- Hernádi Miklós: Ünneplő társadalom. Ünnepi viselkedések a mai Magyarországon. Budapest, 1985
- Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium. Csokonai Kiadó, 1997.
- Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: Magyarságszimbólumok. Budapest, 2002.
- Kapros Márta: A születés szokásai és hiedelmei az Ipoly mentén. Debrecen, 1986
- Kerényi György: Jeles napok. MNT II. Budapest, 1953
- Kunt Ernő: Az utolsó átváltozás. A magyar parasztság halálképe. Budapest, 1987
- Marót Károly: Rítus és ünnep. Ethnographia, 1940
- Magyar Néprajz VII. Népszokás- Néphit- Népi vallásosság. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, 1990
- Róheim Géza: Magyar néphit és népszokások. Budapest, 1925
- Tátray Zsuzsanna -Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Budapest, 1997
- Barna Gábor (szerk.): Szentemberek – a vallásos élet szervező egyéniségei. Szeged, 1998
- Voigt Vilmos. A vallási élmény története. Budapest, 2005
- Dömötör Tekla (főszerk): Népszokás, néphit, népi vallásosság. In: Magyar Néprajz III. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990
- Verebélyi Kincső: Minden napok, jeles napok. Hétköznapi és ünnepek a népszokások tükrében. Budapest, 2005

Oktató: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna